

Data: 2024-04-02
RPW/2193/2024 PWOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

PN.4131. 123.2024

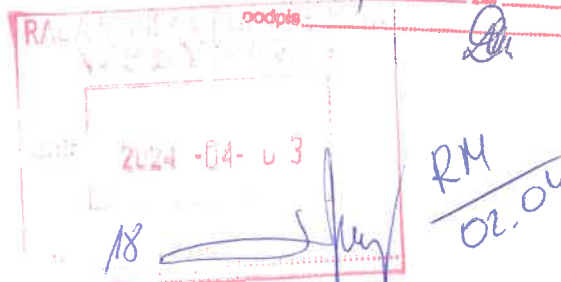
Urząd Miasta i Gminy
Ruciane-NidaWPLYNĘŁO
DNIA

02.04.2024

L dz. 2193/2024

odpisy

Olsztyn, 29 marca 2024 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) **stwierdzam nieważność uchwały Nr LXXVII/704/2024 Rady Miejskiej Ruciane-Nida z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Ruciane-Nida na lata 2023-2028”.**

UZASADNIENIE

Rada Miejska Ruciane-Nida, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 725), przyjęła uchwałę, o której mowa na wstępie. „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Ruciane-Nida na lata 2023 - 2028”, zwany dalej: Programem, stanowi załącznik do uchwały.

Uchwała została przedłożona organowi nadzoru w dniu 29 lutego 2024 r.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy powinien być opracowany na co najmniej pięć kolejnych lat i obejmować w szczególności:

- 1) prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach;
- 2) analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata;
- 3) planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach;
- 4) zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu;
- 5) sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach;
- 6) źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach;
- 7) wysokość kosztów w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także koszty inwestycyjne;
- 8) opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a w szczególności:
  - a) niezbędny zakres zamian lokali związanych z remontami budynków i lokali,

b) planowaną sprzedaż lokali.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy *o ochronie praw lokatorów (...)*, gmina tworzy warunki do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Jest to jej zadanie własne. W celu realizacji tego zadania, na podstawie art. 20 ust. 1 ww. ustawy, gmina może tworzyć i posiadać zasób mieszkaniowy. W przypadku utworzenia gminnego zasobu mieszkaniowego powstaje potrzeba gospodarowania nim zgodnie z przeznaczeniem do jakiego został utworzony, a więc dla zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Decyzją ustawodawcy, gospodarowanie gminnym zasobem mieszkaniowym ma się odbywać w oparciu o wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy o określonej przez ustawodawcę minimalnej treści.

W związku z powyższym, program powinien w sposób kompleksowy normować kwestię gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na kolejne lata (na co najmniej pięć kolejnych lat) i zawierać wszystkie elementy wskazane przez ustawodawcę jako obligatoryjna część programu. Ustawa *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego* wprowadza otwarty katalog zagadnień, które powinny znaleźć się w uchwale rady gminy, podjętej na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 1. Oznacza to, że mogą znaleźć się w niej regulacje niewymienione w przytoczonych wyżej punktach, ale jednocześnie obligatoryjnie mają się w niej znaleźć wszystkie elementy w nich wymienione. Ustawa wskazuje jednoznacznie, jakie elementy stanowią obligatoryjną treść uchwały, będącej wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy. Żaden z elementów wymienionych w art. 21 ust. 2 ustawy *o ochronie praw lokatorów (...)*, nie może zostać pominięty w stanowionym na podstawie tego przepisu akcie prawa miejscowego. Wskazane w tym przepisie zagadnienia zostały przez ustawodawcę uznane nie tylko za niezbędne, ale także za przedmiotowo istotne dla wypełnienia funkcji, jaką ma pełnić wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy - zakreslenia kierunków i celów działania w zakresie gospodarowania zasobem. Prawidłowa realizacja delegacji ustawowej wymaga pełnego uregulowania przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wszystkich elementów wskazanych przez ustawodawcę. Pominięcie przez radę gminy któregoś z nich skutkuje brakiem pełnego wykonania upoważnienia ustawowego i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu (porównaj: wyrok WSA z dnia 18 marca 2010 r., II SA/Sz 1416/09, LEX nr 605562; wyrok WSA z dnia 13 grudnia 2007 r., II SA/Op 480/07, LEX nr 381693; wyrok z dnia WSA z 15 listopada 2004 r., II SA/Wr 1567/02, LEX nr 174906). Rada gminy obowiązana jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego, przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały, skutkuje istotnym naruszeniem prawa.

W ocenie organu nadzoru, uchwała Nr LXXVII/704/2024 Rady Miejskiej Ruciane-Nida w sposób rażąco narusza prawo, ponieważ Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Ruciane-Nida na lata 2023-2028, stanowiący załącznik do uchwały, nie zawiera wszystkich elementów wymaganych art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego*. Przedmiotowy wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, nie zawiera regulacji w zakresie:

- prognozy dotyczącej wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach,
- analizy potrzeb oraz planu remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata,
- warunków obniżania czynszu.

W § 2 ust. 2 Programu brzmi: „Zakłada się, że w latach 2023 – 2028 mieszkaniowy zasób gminy Ruciane-Nida ulegnie zmniejszeniu na skutek sprzedaży lokali na rzecz dotychczasowych najemców”.

Natomiast w § 3 ustęp 1 Rada Miejska Ruciane-Nida wskazała stan techniczny zasobów mieszkaniowych w latach 2023 – 2028. Stanowi on, że stan techniczny gminnych budynków mieszkalnych w ujęciu procentowym przedstawia się następująco: a) dobry - 68,59 %, b) średni – 23,59 %, c) zły – 7,82 %. W ustępie 2 § 3 przewiduje się, iż część lokali, o których mowa w ust. 1 stopniowo będzie przeznaczona do remontów.

Zdaniem organu nadzoru, Rada Miejska Ruciane-Nida nie wypełniła delegacji ustawowej w zakresie ustalenia prognozy dotyczącej wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach. Rada w przedmiotowym programie nie zawarła również treści dotyczących prognozy stanu technicznego lokali wchodzących w skład zasobu gminnego w poszczególnych latach obowiązywania planu. Zapisy uchwały dotyczą wyłącznie aktualnego stanu technicznego gminnych budynków mieszkalnych w ujęciu procentowym wchodzących w skład gminnego zasobu mieszkaniowego. W takim przypadku regulacja programu nie wypełnia w całości postanowień art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy, gdyż ustawodawca we wskazanym przepisie wprost określił, że prognoza wielkości zasobu mieszkaniowego gminy oraz prognoza stanu technicznego tego zasobu powinna zostać ustalona z podziałem na kolejne lata oraz lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne.

Pogląd ten znajduje potwierdzenie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 21 lutego 2013 r. sygn. akt IV SA/Wr 451/12.

W § 6 ust. 1 rada uchwaliła, że w celu poprawy stanu technicznego budynków planuje się wykonanie w latach 2023 – 2028 prac remontowych i modernizacyjnych, jak niżej:

- 1) remonty dachów – średnio 2 rocznie, w zależności od zaplanowanych na ten cel środków finansowych,
- 2) remonty elewacji – średnio 2 rocznie, w zależności od zaplanowanych na ten cel środków finansowych,
- 3) wymiana stolarki okiennej i drzwiowej – według potrzeb zgłaszanych przez najemców i zaplanowanych na ten cel środków finansowych,
- 4) wewnętrzna instalacja grzewcza lokalu – według aktualnych potrzeb najemców.

W ustępie 2 § 6 postanowiła natomiast, że realizacja w latach 2023 - 2028 planu remontów i modernizacji uzależniona będzie od środków finansowych posiadanych w budżecie Gminy Ruciane-Nida w danym roku. Zdaniem organu nadzoru, Rada Miejska Ruciane-Nida nie wypełniła delegacji ustawowej w zakresie analizy potrzeb oraz planu remontów i modernizacji wynikającego ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata.

Ponadto, zdaniem organu nadzoru, Rada Miejska Ruciane-Nida nie określiła warunków obniżania czynszu, a wymóg taki zawiera art. 21 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy. Zgodnie z tym przepisem rada gminy jest zobowiązana objąć postanowieniami uchwały między innymi warunki obniżania czynszu, które nie są tożsame z czynnikami podwyższającymi lub obniżającymi wartość użytkową lokali, o jakich mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego*. W ustępie 4 zatytułowanym „Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu”, w tabeli 5 zatytułowanej „Czynniki podwyższające i obniżające stawkę czynszu” Rada Miejska Ruciane-Nida ustaliła jedynie czynniki obniżające i podwyższające wartość użytkową lokalu, które zależne są od rodzaju lokali i wyposażenia.

W art. 7 ust. 2 ww. ustawy ustawodawca wskazał, że właściciele lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy mogą na wniosek najemcy, w oparciu o postanowienia uchwały organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, stosować określone obniżki czynszu naliczonego według obowiązujących stawek w stosunku do najemców o niskich dochodach. Obniżki takie mogą być udzielane najemcom, których średni dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego nie

przekracza poziomu określonego w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego lub zarządzeniu wojewody. Kwota obniżki powinna być zróżnicowana w zależności od wysokości dochodu gospodarstwa domowego najemcy.

Przepis ten stanowi więc o obniżkach czynszu, które mogą być udzielone w oparciu o warunki obniżania czynszu, określone na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 4 cytowanej wyżej ustawy.

Jak wskazuje powyższe, ustawa nie uprawnia rady gminy do uchwalenia obniżek czynszu, ale obliguje radę do uregulowania w programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy warunków jego obniżania i tym samym nie zezwala na wyłączenie potencjalnej możliwości stosowania obniżek czynszu. Rada Miejska Ruciane-Nida nie wyczerpała przedmiotową uchwałą dyspozycji art. 21 ust. 2 pkt 4 ustawy *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego*, co należy ocenić jako istotne naruszenie prawa. Pominięcie przez radę gminy obligatoryjnych elementów regulacji, określonej w art. 21 ust. 2 ww. ustawy, skutkuje brakiem pełnej realizacji dyspozycji upoważnienia ustawowego i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem uchwały. Pełna realizacja upoważnienia wynikającego, z art. 21 ust. 2 ww. ustawy, wymaga ujęcia w programie wszystkich elementów, wymienionych w tym przepisie. Skutki niezgodności z prawem uchwały rady gminy określa przepis ustawy *o samorządzie gminnym*, zgodnie z którym uchwała sprzeczna z prawem jest nieważna.

Ponadto w § 9 ust. 1 Rada Miejska Ruciane-Nida postanowiła, że sprzedaż lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Ruciane-Nida odbywać się będzie na dotychczasowych zasadach w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz według zasad określonych odrębnymi uchwałami Rady Miejskiej Ruciane-Nida.

Z uwagi na fakt, że wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy jest aktem prawa miejscowego, jego postanowienia powinny być spójne, konkretne i nie pozostawiające wątpliwości. Użyte w uchwale sformułowanie „według zasad określonych odrębnymi uchwałami Rady Miejskiej Ruciane – Nida (...)” bez wskazania konkretnych uchwał, stwarzają wątpliwości interpretacyjne.

Na koniec wskazać również należy, że przyjęty przez Radę Miejską Ruciane-Nida Program obejmuje okres od 2023 do 2028 roku, jednakże mając na względzie datę podjęcia Programu - 26 lutego 2024 r. oraz fakt, iż jego ewentualne wejście w życie nastąpiłoby dopiero w 2024 roku, nie jest możliwe, iż miałby on zastosowanie do roku 2023.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski

Otrzymują:

- 1) Przewodniczący Rady Miejskiej Ruciane-Nida,
- 2) Burmistrz Miasta i Gminy Ruciane-Nida.